

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

Literary-Cultural

afgazad@gmail.com

ادبی - فرهنگی

یونس نگاه

۲۳ مارچ ۲۰۲۴

یونس نگاه

قاعده مناظره در طنز

این که فکاهی موسی ظفر در مورد جوانان جاغوری خشم عده‌ای را برانگیخته احتمالاً گپ او مؤثر تمام شده و نوشته‌اش بیجا نبوده است. جاغوری منطقه کلان و پر نفوس است و تنوع سلیقه و شیوه زندگی در آن وجود دارد. جوانان هم در آنجا با الگوهای گوناگون زندگی می‌کنند. شکی نیست که یک قشر مفت‌خوار، موی‌چربک، ابله‌گشت و دودکش هم در جاغوری زندگی می‌کنند. اشاره به این واقعیت جامعه نباید خشم شما را برانگیزد. خوب است در کنار ده شادباش و اشاره به صفات نیک جمعی، به یگان کمبود شایعی که اگر نه هزاران تن، حداقل صدها نفر در محیط ما به آن گرفتارند، نیز اشاره کنیم.

کارگران و ماهران جاغوری در خارج این را بهتر از من می‌دانند که در قریه و محله پدری شان یک قشر جوان تنبل و باردوش- هرچند از نظر تعداد در اقلیت- اوقات خانواده‌ها و اقارب را هر روز و دایم تلخ می‌کنند و نگرانی از آینده آنان بحث داغ مجالس خانوادگی شان است.

جاغوری چرسی و تریاکی هم زیاد دارد. اشاره به کمبودهای جامعه آبروریزی نیست.

تفاوت مقاله تحقیقی با فکاهی و طنز در این است که طنز و فکاهی غلو و برجسته می‌کند. کاریکاتور (طنز مصور) نمونه آشنا و عام‌فهم‌تر اهمیت غلو در طنز است. فکاهی‌گویان و طنزنویسان قاعده کارشان این است که معضله‌ای را زیر ذره‌بین مانده و از کاه کوه می‌سازند تا مخاطب متوجه شود. از این‌رو وقتی از طنز نویس چیزهائی مثل آن نکات فکاهی‌وار موسی ظفر می‌خوانیم، اول بدانیم که تعمیم در طنز مثل تعمیم در اسناد تاریخی و تحقیقی نیست. تکنیکی برای جلب توجه است. دوم، حتی اگر خوش تان نیامد و لازم دیدید در رد آن اقدام کنید، آن‌گاه با همان زبان طنز و فکاهی جواب دهید.

اگر علیه فکاهی اعلامیه بنویسیم، قاعده مناظره را رعایت نمی‌کنیم.